

Kumbuka

Kupunguza kuhara kwa ndama wa ngamia tumia:

1. Dawa zilizokubalika.
2. Kumwongezea maji mwili kwa kutumia asali, chumvi, na maji.
3. Mayai ya kuku kupitia mdomo kila siku.

Kuzuia kuhara kunaongeza ndama

Kenya Agricultural Research Institute

S.L.P. 5781 I, NAIROBI.

Simu: 254-20-4183301-20, Fax: 254-20-4183344

Baruapepe: resource.centre@kari.org

Tovuti: www.kari.org

Watayarishaji:

Kuria S.G., Tura I. na Walaga H.K.

Kwa maelezo zaidi, wasiliana na:

Mkurugenzi wa Kituo,

KARI-Marsabit

S.L.P.147, Marsabit

Simu: 069 2040

Nukulishi: 069 2220

Vijitabu vya KARI vya taarifa nambari / 73 /2008

Shilingi 20 za Kenya

Jinsi ya kupunguza kuhara kwa ndama wa ngamia

Utangulizi

Kuhara kwa ndama wa ngamia kunasababishwa na virusi pamoja na malisho mabaya na huweza kusababisha kati ya asilimia 12 hadi 60 ya vifo vya ndama walio kati ya mwezi 1 na 3.

Njia nyingi zinazotumiwa ili kutibu kuhara hazitoshelezi lakini njia zifuatazo zinazokubalika na zingine za kiasili zimethibitishwa kuwa za kutosheleza.

1. Madawa yaliyokubalika

Tumia dawa yenye madini ya salfa kama vile tembe za *S-dime* kwa mujibu wa maelekezo ya mtengenezaji.

Mfugaji wa kuhamahama akionyesha tembe ya *S-dime*

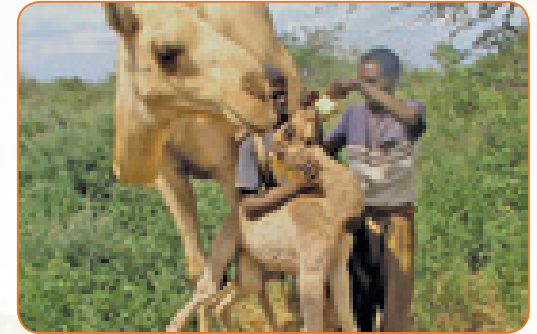
Kutumia *S-dime* kwa ndama anayehara

2. Kutumia mseto wa asali, chumvi ya kawaida na maji

Chukua asali vijiko 3 na chumvi ya mezani kijiko kimoja na nusu kisha uchanganye na lita 3 za maji. Mpe ndama kipimo cha mililita 300 za mseto huu kila baada ya masaa manne hadi kuhara kukome. Njia hii inamponya ndama na pia kumwongezea maji mwilini.

Kuchanganya viungo

Kumpa kupitia mdomo

3. Kutumia mayai

Mayai ya kuku huweza kuponya na kuzuia kuhara kwa ndama. Kwa kupitia mdomo, mpe ndama yai moja kila siku hadi kuhara kukome.

Kumpa yai kupitia mdomo